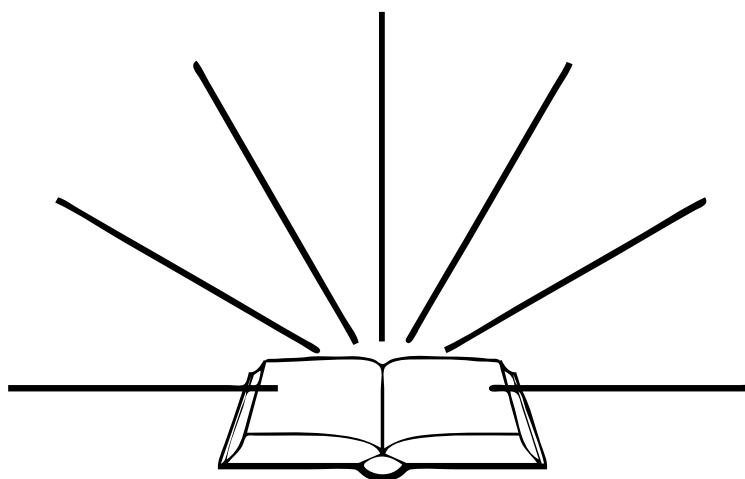


Bibliai helyek a New Age szellemiségével kapcsolatba hozható eszmékről

Dr. Sörédi Pál



Nagyszerű lámpás lábam elé igéd, ösvényem világossága.

(Zsolt 119,105 [1])

1. változat, 2003. március 27.

Kedves Olvasó!

Az ezoterikus világlátás megújulása, a New Age rendszerének terjedése korát éljük. Ez a szellemiség különböző vallások elemeit tudományos vagy annak tűnő eszmékkal ötvözve fejt ki csillogó vonzását.

Magam katolikus keresztény hívő, teológiában ugyan képzetlen, de Biblia-olvasó ember vagyok, hivatásom szerint pszichiáter szakorvos.

Két írásban próbáltam a témát megközelíteni. Az itt következő szövegben a Bibliával vetem össze a New Age karakterisztikus gondolatait, egy másik helyen pedig szakmai szempontú reflexiómat fogalmaztam meg.

A szöveg változtatás nélkül, ingyenesen szabadon terjeszthető mind elektronikus, mind nyomtatott formában.

Dr. Sörédi Pál

Az elmúlt évtized során a szellemi-spirituális érdeklődés új hullámát figyelhetjük meg hazánkban is. A megelőző korszak állami ideológia szintjére emelt ateizmusa után, a rendszerváltást követően sokan a hagyományos kereszténység megerősödését várták, hiszen kirihathatlan az örök emberi vágy a természetfeletti után. A rendszerváltás idején érezhető volt a növekedő érdeklődés a különböző vallások iránt. Milyen irányba mozdult azóta az útkeresők nagy tömegének érdeklődése? A korrekt válaszadás komoly kutatómunkát igényelne, azonban tudományos igényű felmérések nélkül is megállapíthatjuk, hogy egy új (?) szellemiség, a „New Age” növekvő térnyerésével kell számolnunk. A vasfüggöny leomlása után hazánk is elérte a nyugati világot már korábban elárasztó ezoterikus hullám. Ennek első megközelítésben csak lazán összefüggő elemei igen nagy arányban vannak jelen a könyvpiacra és a filmiparban. Mozgalmak, pszichológiai irányzatok, új vallások születnek, amelyek egy új korszak előhírnökeiként határozzák meg magukat. A kulcsszavak mindannyiunk számára ismertek: földönkívüliek, lélekvandorlás, „tudatalattid mindenre képes hatalma”, bioenergia és „fényadók”, parafenomének, inga, varázsvessző, tűzönjárás, horoszkóp, számmisztika, spiritizmus, boszorkányság, jósek és mágusok különféle formái.

A New Age szellemiségének filozófiai alapja monista rendszer, a „minden egy” elvén alapul: ember-kozmosz-isten egy voltát vallja. Valláspótló szerepében elsősorban a nagy keleti vallásokra alapozó szinkretizmus jellemzi. Célja egyfajta „kitágult kozmikus tudatú” embertípus kialakulása.

Hogyan viszonyul egymáshoz a hagyományos zsidó-keresztény világszemlélet valamint a New Age szellemisége? A továbbiakban ezt a kérdést a Szentírásból, a kérdéssel kapcsolatba hozható helyek alapján vizsgálom. Alaptételelem a következő: a zsidó-keresztény hit és a ma New Age néven összefoglalt szellemi irányzatok évezredek óta egymás mellett létező, egymással össze nem egyeztethető világszemléletek, amelyek kölcsönösen kizárják egymást.

Bevezetésképpen talán nem érdektelen kitérni arra, hogy tulajdonképpen mihez képest határozza meg önmagát Új Korszakként a New Age irányzata. Asztrológiai értelmezés szerint ugyanis Földünk az 1960-as, -70-es években a Halak jegyének mintegy 2000 éves korszaka után (amely Krisztus születése körül vette kezdetét) most új korszakba, a Vízöntő jegybe lépett. A Hal őskeresztény szimbólum. Görög mozaikszóként értelmezve jelentése: Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó. A New Age asztrológusai szerint tehát a Vízöntő korával új, a kereszténység utáni korszak köszöntött ránk.

o o o

Alaposabb elemzésnek alávetve a New Age különböző ősi tanítások, filozófiák és vallások modernkori ötvözetének bizonyul. Ezért megalapozott, hogy az ószövetségi Szentírás több ezer éves hagyományában keressünk ide vonatkozó utalásokat.

Az első ide alkalmazható szövegrész véleményem szerint a Teremtés (Mózes I.) könyvében található: ([2])

Az Úristen parancsot adott az embernek:

— A kert minden fájáról ehetsz. De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla meghalsz.

...

Erre a kígyó így beszélt az asszonyhoz:

— *Semmi esetre; nem fogtok meghalni. Isten jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílik, olyanok lesztek mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat.*

Ter 2,16–17 ... Ter 3,4–5

Mi is ez a „jó és rossz tudása”? Jelenthet-e egy spirituális hatalmat is? Egy olyan szellemi hatalmat, amely meghaladja az ember kompetenciáját? A New Age, mint az ezoterikus világkép megújult változata azt hangsúlyozza, hogy létezik „valami több”, hogy vannak emberek, akik az ősoktól örökölt tudással behatolhatnak abba a „másik” világba, amelyet politikai és egyházi hatalmak szisztematikusan eltitkoltak több mint húsz évszázadon keresztül. Itt válik világossá a különbség; ebben a két irányzatban két alapvetően különböző emberi magatartás jelenik meg. A bibliai hit személyes Istenről beszél. Egyértelműen elkülönít az Isten által önmaga számára fenntartott jogokat. Ilyen elv például a földi életre vonatkozóan, hogy élet és halál ura egyedül Isten. Aki tudatosan megszegi a „Ne ölj!” törvényét, az nem csupán életet olt ki, hanem önmagának tulajdonítja ezt a hatalmat. Ugyanígy Isten a szellemvilágnak is szuverén ura. A Második Törvénykönyv (Mózes V. könyve) szerint:

Ami rejtve van, az az Úr, a mi Istenünk ügye; de a kinyilatkoztatott dolgok ránk s gyermekeinkre tartoznak mindörökre, hogy e törvénynek minden szavát megtartsuk.

MTörv 29,28

A mágiában viszont az ember az anyagi világban végrehajtott manipulációk által próbál hatalmat szerezni a szellemvilág felett. Ismételten csak egy isteni jog elbitorlása révén. A biblia szerint Isten szerető lény, akihez bátran fordulhat kérésekkel az ember, de csak kérheti és nem manipulálhatja, nem szerezhet hatalmat felette. A mágikus világképben viszont mivel „minden egy”:

Ami lent van az megfelel annak ami fent van és ami fent van az megfelel annak, ami lent van, hogy az egyetlen varázslatának műveletét végrehajtsd ... Az uralmat az egész világ fölött így nyered el.

Tabula Smaragdina ([3])

Ez a gondolat az asztrológia alapja, hiszen a mikrokozmoszban ugyanaz történik mint a makrokozmoszban. Ezen alapul a Tarot kártya és a kínai Ji Ching jósköny, hiszen az általuk mutatott konstelláció egyaránt beszél a „Nagyról” és a „Kicsiről”, mert „ami lent van az ugyanolyan, mint ami fent van”.

A bibliai tiltásban meg kell látnunk az óvást. A szellemvilágban való barkácsolás veszélyeiről érdekes adalékokkal szolgál a neves svájci pszichiáter, C. G. Jung „Az alkímiai konjunkció” című könyvében ([4]), ahol a mágia titkos praktikáit űző középkori alkímistákra váró veszélyeket is taglalja, nevezetesen a nigredo (elsötétedés) fázisát, amelynek a középkori alkímista irodalomban további szinonimái: melancholia (búskomorság), confusio (zavartság, szétesettség), tenebrositas (homályállapot), afflictio animae (a lélek gyötrelme, kínja), separatio (elkülönítés, elválasztás), nox (éjszaka, sötétség, halál), mortificatio (önsanyargatás, elhalás),

putrefactio (rothadás, szétmállás), solutio (felbomlás, feloszlás). A modern orvostudomány nyelvén ez depresszióknak, vagy akár súlyos pszichotikus állapotoknak felel meg. Hasonló módon leírható pszichés zavarokkal ma is gyakorta lehet találkozni az okkult praktikákkal foglalkozók körében.

Izajás próféta könyvében szintén találunk olyan részletet, ahol a mágiával való foglalkozást súlyos szorongással járó depresszióknak megfelelő állapot követ:

És ha azt mondják nektek az emberek: „Kérdezzétek meg a halottidézőket és a jósokat, akik suttognak és motyognak”, akkor ezt mondjátok:

Hát nem Istenét kell megkérdeznie a népnek, vagy tán a holtaktól kell felvilágosítást kérni az élők felől? Vissza a tanításhoz és a kinyilatkoztatáshoz! Aki nem ezt mondja, annak nincs hajnala. Csüggedten, éhesen bolyong majd az ilyen, és éhségében úgy haragra gerjed, hogy megátkozza magát és Istenét. Akár fölfelé néz az égre, akár a földre szegezi szemét, mindenütt csak nyomorúságot, sötétséget talál, félelmetes homályt s aggasztó éjszakát. Hát nem csupa homály ott minden, ahol aggodalom uralkodik?

Iz 8,19–23

Szintén az okkult dolgokkal való beható foglalkozást nem ritkán követő pszichés zavarokra utalhatnak a Második Törvénykönyvből (Mózes V. könyve) a Törvény betartásához illetve be nem tartásához kapcsolt áldások és átkok szövegéből a következő részletek:

Az Úr örülettel, vaksággal és elmezavarral sújt, és világos nappal is úgy tapogatózol majd, mint mint ahogy a vak tapogatózik a sötétben és nem talál sz kiutat.

MTörv 28,28–29

... az Úr ugyanis szorongó szívet, megtört szemet és erőtlen lelket ad neked.

MTörv 28,65b

Drasztikus hangsúllyal fogalmaz a Kivonulás (Mózes II.) könyve:

Jósnőt ne hagyj életben.

Kiv 22,17

A Neovulgata ([5]) szerint: „Varázslót ne hagyj életben.”

Nem kevésbé kemény kitételeket találunk a Leviták (Mózes III.) könyvében:

Ne foglalkozzatok jóslással és varázslással.

Lev 19,26

Ne forduljatok halottlátókhöz, ne keressétek fel a jósokat, mert beszennyezték magukat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

Lev 19,31

Aki halottlátókhöz vagy jósokhoz megy, hogy velük együtt varázslást űzzön, az ilyen embernek ellene fordulok és kiirtom népéből.

Lev 20,6

Azt a férfit és asszonyt, aki közületek halottlátó vagy jós lesz, halálra kell adni, meg kell kövezni, vérük visszahull rájuk.

Lev 20,27

Raymond A. Moody a rendkívüli sikert arató „Élet az élet után” című könyv szerzője, a „Kedves kísértetek” című újabb könyvében ([6]), amelyben a tükörnézés ősi szellemidéző technikájával foglalkozik szintén idézi lehetséges bibliai ellenérvekként Mózes III. könyvéből az utóbbi három helyet. Elismeri, hogy ezen versek értelmét nem lehet félremagyarázni, azonban véleménye szerint a két fejezet tágabb szövegösszefüggésébe helyezve módosul a kép. Így

... kevésbé érzem azt, hogy megszegtem volna Isten parancsát, inkább azt, hogy olyan újabb területet fedeztem föl, ahol az ősi értékek összeütköznek a modern időkkel.

R. A. Moody: Kedves kísértetek ([6]), 62. oldal

A Moody által idézett tágabb szövegekörnyezetből az igazságtalan ítélet, a hossz-, súly- és űrmértékek meghamisításának, valamint a házasságtörés tilalmának érvényessége a mai hívők számára is egyértelmű. Természetesen gyakran ezek az ősi értékek is ütköznek a modern időkkel. A haj és szakállviselettel kapcsolatos versekkel kapcsolatban pedig megjegyezhetjük, hogy az ókorban a mai értelemben vett divatról nem beszélhetünk. A viselet egyértelműen jelezte a hovatarozást. Ez teszi érthetővé a pogány szokások tilalmát, hiszen azok átvétele a hit tisztaságát is veszélyeztette. A Leviták könyve tiltásait hasonló határozottsággal és kissé bővebben kifejtve ismételi meg a Második Törvénykönyv:

Ha bevonulsz arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, ne tanuld el az ottani népektől az utálatos dolgokat. Ne akadjon közted senki, aki fiát vagy lányát arra készíti, hogy tűzön menjen át, aki jövendőmondásra, varázslásra, csillagjóslásra vagy boszorkányságra adja magát, aki bűbájosságot űz, szellemet vagy lelket kérdez, aki halottat idéz. Mert aki ilyet tesz, utálat tárgya az Úr szemében; az Úr, a te Istened e miatt az utálat miatt űzi el ezeket a népeket előled. Légy egészen hű az Úrhoz, a te Istenedhez. Ha ezek a népek, amelyeket elűzöl, hallgatnak is a jövendőmondókra meg a varázslókra, neked az Úr, a te Istened ezt nem engedi meg.

MTörv 18,9–14

Salamon halála után királysága kettészakadt. Az északi országrész pusztulásának okait így összegzi a Királyok II. Könyve:

Elhanyagolták az Úrnak az ő Istenüknek minden örvényét, bálványokat öntöttek maguknak, két borjút, aztán szent fákat állítottak fel és imádták az ég egész seregét, sőt Baalnak is szolgáltak. Fiaikat és lányukat tűzbe küldték, jövendőmondásra, varázslásra vetemedtek, s arra adták magukat, hogy azt tegyék ami gonosznak számít az Úr szemében, – így ingerelték.

2Kir 17,16–17

A déli országrészben, Judában is hasonló volt a helyzet. A fentebb már idézett és a halott-idézés ellen is szót emelő Izajás próféta a zsidó hagyomány szerint Manassze király idejében szenvedett vértanúhalált. Manasszéről ezt jegyezte föl a Királyok II. könyve:

Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében: azoknak a népeknek iszonyatos tetteit követte, amelyeket, az Úr elűzött Izrael fiai elől. ... A fiát tűzbe küldte, jóslásra és bűbájosságra adta magát, halottidézőkkel és jövendőmondókkal tartott, általában sok olyat művelt, ami gonosznak számít az Úr szemében. Sőt, még bálványt is csináltatott az oszlopra és az Úr templomában állította fel. ... Ezért az Úr így szólt szolgái a próféták által:

„Eltaszítom örökségem maradékát, ellenségei kezére adom, hadd legyenek ellenségeik zsákmánya és prédája!”

2Kir 21,1–18

Izajás próféta Izrael romlását egyenes összefüggésben látja a terjedő okkult praktikákkal:

Igen, elvetted népedet, Jákob házát. Mert tele van az ország jósokkal és jövendőmondókkal, mint a filiszteusok földje.

Iz 2,6

Manassze halála után két évvel unokája Jozija került Júda trónjára:

A halottidézőket és jósokat, a házi isteneket és a bálványokat, általában minden szörnyűséget, ami csak volt Júda földjén és Jeruzsálemben, sorra eltávolította Jozija, s így teljesítette annak a törvénynek a szavait, amelyeket Hilkija főpap az Úr templomában talált. Nem volt király előtte hasonló, aki szíve, lelke mélyéből, minden erejével megtért volna az Úrhoz, Mózes törvénye szerint.

2Kir 23,24–25

A vallások összemosásának kísérlete (szinkretizmus) szintén jellemzi a New Age mozgalmát. Az ókori és a keleti vallások, valamint a sámánizmus és boszorkányság elemeinek újjáélesztése esetenként a keresztény kultusszal való keverése nem ismeretlen előttünk (pl. reiki). Ezzel kapcsolatba hozható részt olvashatunk a Második Törvénykönyvben:

Amikor az Úr, a te Istened majd elpusztítja előtted a népeket, amelyeknek a földjére nemsokára bevonulsz, hogy kiűzd őket onnan, amikor már kiűzted őket onnan s letelepedsz földjükön, akkor vigyázz, nehogy tőrbe essél, mikor már elpusztultak előled, nehogy a nyomukba lépj. Ne érdeklődj isteneik iránt ilyesmiket kérdezve: „Hogyan részesítették ezek a népek tiszteletben isteneiket? Szeretném utánozni őket!” Azt az Úr a te Istened (tiszteletére) nem szabad tenned. Mert a te Istened szemében utálat tárgya és gyűlöletes, hisz még fiaikat és lányukat is elégették isteneiknek.

MTörv 12,29–31

Az idegen szellemiséggel való keveredés, az álbölcsességek beengedésének kísértése a az ókori zsidóságot, a korai keresztényeket (lásd a gnosztikus eretnekségekkel kapcsolatos harcok), és korunk emberét (a New Age kapcsán) egyarán veszélyezteti. Erre is vonatkozhat Izajás figyelmeztetése:

Jaj azoknak, akik a rosszat jónak mondják, és a jót rossznak. Akik a sötétséget világosságnak teszik meg s a világosságot sötétségnek, ami keserű azt édesnek, az édeset meg keserűnek.

Iz 5,20

A New Age világában gyakorta valóban meggyőző erővel ható parafenoménnel, csodagyógyítókkal, jövőmondókkal találkozunk akiknek ténykedésére természettudományos magyarázatot esetleg nem találunk. Mózes is találkozott már ilyenekkel. Az egyiptomi hét csapás leírásánál azt olvashatjuk, hogy az első három jelet (a bot kigyóvá változtatása, a víz vérré változtatása, a békák nagy tömegének megjelenése) követően:

... a fáraó hívatta a tudósokat és varázslókat, s az egyiptomi varázslók ugyanazt a jelet mutatták tudományukkal.

Kiv 7,11,22 Kiv 8,3

Csak a harmadik csapás után, amikor a föld pora szúnyogokká változott, derült ki, hogy erre már nem képesek. Belátták, hogy maguknál nagyobb erővel állnak szemben és a fáraó előtt is kijelentették:

ez az Isten ujja.

Kiv 8,15

Az ellenfél csodatevő képessége tehát évezredekkel korábban sem volt ismeretlen jelenség. A Második Törvénykönyvben ezzel kapcsolatban egyértelmű szabályt olvashatunk. A csodatevő is csak akkor követendő, ha az egyetlen igaz Isten hitével nem áll szemben. Ellenkező esetben hamis próféta:

Ha próféta vagy álomlátó támad körödben s jelt mutat vagy csodát tesz előtted, és a jel vagy csoda, amelyet mutat, megvalósul, közben azonban azt mondja: kövessünk más isteneket! – olyanokat, akiket nem ismersz –, s imádjuk őket, ne hallgass az ilyen próféta vagy álomlátó szavára. Mert az Úr, a te Istened próbára fog tenni, hogy megtudja: csakugyan szívetek, lelketek mélyéből szeretitek-e az Urat, a ti Istenedeket. Az Urat, a ti Istenedeket kövessétek, őt féljétek, parancsait tartsátok meg, az ő szavára hallgassatok, őt imádjátok és őhöz ragaszkodjatok! Az ilyen prófétának vagy álomlátónak pedig meg kell halnia, mert lázadást hirdet az Úr, a te Istened ellen, aki kihozott Egyiptom földjéről és kiszabadított a szolgaság házából, s le akar téríteni arról az útról, amelyen az Úrnak, a te Istenednek parancsára járnod kell. Irtsd ki ami gonosz a körödből!

MTörv 13,2–6

Egyiptomot hanyatlása korában Izajás szerint mégsem menthette meg varázslóinak tudása:

És megtörik Egyiptomnak a lelke bensejében, minden tervét felforgatom. Ezért bálványait és varázslókat kérdezik meg, a holtak szellemeit és a jövőmondókat. ... Nos, hol vannak most a bölcseid? Álljanak elő és mondják meg: Mit határozott a Seregek Ura Egyiptom felől? ... Az Úr elárasztotta őket a szédelgés szellemével. Így Egyiptom olyan tántorgó lett vállalkozásaiban, mint ahogy a részeg tántorog okádékában. Ezért Egyiptom nem vihet végbe semmit sem, hiába próbálja akár a fej, akár a farok, akár a pálma, akár a káka.

Iz 19,3–15

Később a győzhetetlennek hitt Babilon is elbukott:

... és nem segítenek varázsigéid, sem a hathatósan hitt igéző szózatok. Mily vakmerő voltál gonoszságodban, amikor így szóltál: „Nincs senki, aki látna.” Ez az okoskodás és nagy tudományod vezetett téged félre. Azt is mondtad magadban: „Én vagyok és rajtam kívül nincsen más.”

Ezért rád tör majd a csapás s nem háríthatod el varázslattal. Rád ront a veszedelem és nem fordíthatod el magadtól. Hirtelen ér utol a romlás még mielőtt eszedbe vehetnéd. Állj hát elő igéző szózataiddal és töméntelen varázslatoddal, amelyekkel ifjúságodtól fogva annyit vesződtél. Gondolod, hogy segítségedre lehetnek? Gondolod, hogy bárkit visszariaszthatnak? ... Mentsenek meg akik az eget fürkészik, akik a csillagokat lesik, és akik hónapról hónapra jelentik, hogy mi vár rád a közeljövőben. ... Lásd így járnak varázslóid, akikkel ifjúkorod óta vesződtél. Elfutnak mind, ki-ki a maga útján, nem lesz senki aki segíthetne rajtad.

Iz 47,9-15

Jeremiás próféta a hasonló módon gondolkodó népét szerette volna más belátásra bírni:

Ne hallgassatok hát prófétáitokra, jósaitokra, álomfejtőitekre, jövendőmondóitokra és varázslóitokra, akik azt mondogatják nektek: Nem lesztek Babilon királyának alattvalói. Mert hazugságot jövendölnek nektek, aminek az lesz a következménye, hogy számkivetésbe visznek benneteket országotokból, és úgy kiűzlek benneteket, hogy elvesztek.

Jer 27,9–10

Miután a bukás bekövetkezett és a Izrael népét legyőzték és Babilonba hurcolták, Jeremiás ismételten figyelmeztet:

De a Seregek Ura, Izrael Istene ezt mondja: Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek titeket a köztetek lakó próféták és jövendőmondók; se álmaikra ne figyeljete, amelyeket álmodnak, mert hazugságot jövendölnek nektek, az én nevemben, noha nem küldtem őket – mondja az Úr.

Jer 29,8

Az Úr Izajás próféta könyvében kinyilvánítja abszolút hatalmát, hiszen Ő a világmindenség Teremtője és Megváltója, majd kijelenti:

Én hiúsítottam meg a jók jeleit, és a jövendőmondók hamisságát feltárom; én kényszerítem meghátrálásra a bölcseket, és én mutatom meg: tudományuk mily haszontalan!

Iz 44,25

Ezzel szemben:

Én teljesítem be szolgám szavát, és valósítom meg hírnököm tervét.

Iz 44,26

o o o

R. A. Moody idézett könyvében, a „Kedves kísértetek”-ben azzal érvel a tükörnézés egyházi tiltása ellen, hogy

... a Biblia legszentebb alakjai közül legalább egy igen nagy valószínűséggel használta a tükörnézés valamely formáját az Istennel való kapcsolatteremtéshez. József ezüst kehelyből szokott jósolni, amint ezt Mózes első könyvéből (44,5) meg tudhatjuk.

R. A. Moody: Kedves kísértetek ([6])

Ennél a résznél azonban valóban figyelmen kívül hagyja a szövegösszefüggést. Itt ugyanis egy jól megrendezett színjátékról van szó, amelyben József a végsőkig próbára teszi testvéreit, hogy kiderüljön, mennyire szeretik atyjukat és legifjabb testvérüket, Benjámin, hogy megváltoztak-e amióta Józsefet eladták a kereskedőknek. József azért rejteti poharát Benjámin zsákjába, hogy lássa, mit lesznek majd hajlandók testvérei vállalni kimentése érdekében. Amikor József utasítja szolgáját:

Ha utoléred őket, mond nekik, hogy miért viszonzótátok a jót rosszal? Miért loptátok el ezüst poharamat? Hiszen uram ebből iszik és ebből szokott jósoltatni? Megsértettétek, amikor ezt tettétek!

Ter 44,4–5

Az a kijelentés, hogy „ebből szokott jósoltatni” (Károli Gáspár fordítása ([7]) szerint: „abból szokott jövendőlni”) pusztán a pohár értékét kívánja hangsúlyozni. Ne feledjük, a történet az ókori Egyiptomban játszódik, s az üzenet közvetítői is egyiptomiak! Ez a szöveg tehát nem arról szól, hogy József rendszeresen jósolt vagy jósoltatott volna, hanem díszítőelem a történetben, aminek az a célja, hogy a pohár értékének aláhúzásával testvérei látszólag még nagyobb bajba kerüljenek. Arról pedig végképp nincsen szó a szövegben, hogy József a jóslást „az Istennel való kapcsolatteremtéshez” használta volna. Amennyiben ez a magyarázat nem állná meg a helyét, számításba kell vennünk a Szentírás rendkívüli őszinteségét is, hiszen nem kendőzi el a legnagyobbak vétkeit sem, amint azokról olvashatunk Mózes, Dávid, Salamon vagy az Újszövetségben Péter és Pál apostolok vagy éppen Márk evangélista esetében. (Lásd Szám 20,1–13; 2Sám 11,; 1Kir 11,1–13; Mt 26,69–75; ApCsel 7,54–ApCsel 8,3; ApCsel 15,36–38.) Azt pedig senki sem állíthatja, hogy a Szentírás azért őrizte volna meg ezeket a történeteket, mivel követésre méltónak tartaná a későbbi korok hívői számára. Sokkal inkább vigaszt jelenthetnek a bűnei miatt esetleg kétségbeesett olvasó számára, hogy a Biblia sok tiszteletre méltó alakja sem volt tökéletes ember.

A követendő példák között egész más szerepel. Az Apostolok Cselekedeteinek könyve szerint, miután Pál apostol efezusi működése nyomán igen sok megtérés történt:

Sok hívő előállt és nyíltan föltárta tetteit. Azok pedig akik varázslással foglalkoztak, jó sokan összehordták könyveiket és mindenki szeme láttára elégették. Ezek értéke ötvenezer ezüstre volt becsülhető.

ApCsel 19,18–19

Az Apostolok Cselekedetei egy másik helyén is találunk példát a kereszténység és az ezoterika szembenállásáról. Pál apostol és Barjézu találkozásáról van szó, amely Ciprus szigetén történt.

Mikor bejárták Páfuszig az egész szigetet, találkoztak egy Barjézu nevű zsidó varázslóval és hamis prófétával. Ez a jószándékú Szergiusz Paulusz helytartó kíséretéhez tartozott, aki magához kérte Barnabást és Pált, mert hallani kívánta az Isten igéjét.

De Elimász, vagyis a varázsló – a neve ugyanis ezt jelenti – akadékoskodott és igyekezett eltéríteni a helytartót a hittől. Saul, másik nevén Pál azonban Szentlélekkel eltelve rászegelte tekintetét és így kiáltott:

*— Te minden csalárdsággal és álnoksággal terhes ördögfia, te minden igazság el-
lensége, hát nem hagyod abba az áskálódást az Úr egyenes útja ellen? Ezért most
az Úr keze rád nehezedik: megvakulsz és egy ideig nem látod a napvilágot.*

*Tüstént vak sötétség szakadt reá, és botorkálva keresgélte, hogy valaki kezét nyújtsa
neki. A történetek láttára a helytartó hívő lett, mert egészen lenyűgözte az Úr
tanítása.*

ApCsel 13,6-12

o o o

Nem feledkezhetünk meg az üzleti szempontokról sem. Jól ismert jelenség, hogy a mágusok praktikái a kívülállókkal szemben féltve őrzött titkok. A beavatás azonban nem elérhetetlen, gyakran pusztán pénz, (igaz nem kevés) kérdése. Ma is gyakran találkozunk „intenzív megvilágosodást” kínáló (transzcendentális meditáció, reiki, dianetika, agykontroll, tűzönjárás) kurzusok hirdetéseivel és „jutányos” árajánlataival. A módszer tehát megvásárolható. Ugyanezt gondolta az apostolok lelki hatalmáról a kereszténységgel frissen megismerkedett Simon is, aki Szamaria városában mindenki által elismert varázsló volt. Fülöp diakónus igehirdetése nyomán maga is megkeresztelkedett, majd Péter és János apostolok odaérkezte után csodálattal szemlélte, hogy azok kézzelnyomán a hívőkre leszáll a Szentlélek.

Amint pedig Simon látta, hogy az apostolok kézzelnyomásra leszáll a Szentlélek, pénzt ajánlott föl nekik e szavakkal:

— Adjatok nekem is olyan hatalmat, hogy akire csak ráteszem a kezemet, elnyerje a Szentlelket.

Péter azonban rászólt:

— Vesszen el a pénzed veled együtt, mivel azt gondoltad, hogy az Isten adományát pénzen meg lehet vásárolni. Semmi közöd vagy jogod sincs ehhez a dologhoz, mert szíved nem tiszta Isten előtt. Térj meg tehát gonoszságodból, kérd Istent, hogy bocsássa meg szívednek ezt a gondolatát. Látom ugyanis, hogy előntött a keserű epe és rabul ejtett a gonoszság köteléke.

— Könyörögjétek értem az Úrhoz, – kérte ekkor Simon – hogy semmi se érjen abból, amiről beszéltek.

ApCsel 8,18–24

Végezetül szükséges még egyszer hangsúlyoznunk, keresztény hitünk és az okkult-mágikus szemlélet gyökeres szembenállását. A keresztény kéri Istent, a szuverén Urat, vagy a Szentlélek indítására az Úr nevében lép fel, de a csodát mindig Isten teszi.

Isten rendkívüli csodákat is tett Pál által. Így például betegekre tették a tőle használt kendőket és kötényeket, és a betegség elhagyta őket, a gonosz lelkek meg kiszálltak belőlük.

ApCsel 19,11–12

Ezt nyilván hitből tették, hiszen az imának semmi köze a varázsigéhez, amely a mágus hite szerint hatalmat ad az ember kezébe. Ezért jártak porul Szkéva fiai, hiszen Jézus nevével ráolvasást próbáltak végezni:

A vándorló zsidó ördögűzők közül is megpróbálták néhányan, hogy a gonosz lelkektől megszállottakra ráolvassák Urunk Jézus nevét:

— Kényszerítelek titeket Jézusra, akit Pál hirdet.

Egy zsidó főpapnak, Szkévának hét fia is így tett. De a gonosz lélek visszavágott:

— Jézust ismerem, Pálról is tudok, de ti kik vagytok?

Ezzel rájuk vetette magát a megszállott ember, kettőt letepert közülük, s úgy elbánt velük, hogy ruhátlanul és sebekkel borítva menekültek ki a házból.

ApCsel 19,13–16

Jézus neve azonban nem varázsigé, ahogyan Jézus sem varázsló, manapság sokan szeretnék ugyan perzsa hercegnek, vagy indiai fakírnak beállítani, de ez a súlyos zavarkeltési kísérlet. Ha Jézus mágus lett volna másként viselkedik. Lukács evangéliuma szerint, elítélése előtt Pilátus Heródeshez küldte, hiszen elvileg Heródes volt jogosult egy galileai származású ember felett ítélni.

Amikor Heródes meglátta Jézust nagyon megörült. Régóta szerette volna látni, mert sokat hallott felőle, s remélte, hogy valami csodát tesz a jelenlétében.

Lk 23,8

Heródes feltehetően hálás közönség lett volna. Talán elég lett volna, ha Jézus megismétli a kánai mennyegzőn tett csodáját és elkerülhette volna a kínhalált a kereszten. Jézus azonban nem Heródes udvari mágusa kívánt lenni. Ő maga Isten bölcsessége. Szent Pál őt hirdetve mondja:

Bölcsességet hirdetünk mi is, de csak a tökéleteseknek. Nem ennek a világnak pusztulásra ítélt fejedelmeiét, hanem Isten titokzatos, elrejtett bölcsességét hirdetjük, melyet az Isten öröktől fogva előre elrendelt a mi dicsőségünkre. Ezt senki sem értette meg a világ fejedelmei közül, mert, ha megértették volna, sohasem feszítették volna keresztre a dicsőség Urát.

1Kor 2,6–8 ([8])

A dicsőség Urát keresztre feszítették, azonban feltámadt a halálból, és az feltámadásában való részesedést kínál nekünk is. A feltámadásba vetett hit a keresztény tanítás legbelső magjában van. Aki ezt nem vallja nem keresztény. A New Age különböző irányzatai nem feltámadásról, hanem reinkarnációról, azaz lélekvándorlásról, erre a világra való újabb megszületések láncolatáról beszélnek.

A feltámadásba vetett hitünk a Jézus Krisztus által adott kinyilatkoztatáson alapul, azonban az erre a földi világra való visszatérés lehetetlensége már az Ószövetségben is világos. Jób könyvében olvashatjuk:

Gondold meg: életem csupán egy lehet, szemem soha többé nem lát boldogságot. S a szem, amely most lát, soha többé nem lát, kereső szemeddel nem találsz, nem leszek. Mint a felhő, tovaszáll, eltűnik a távolban, nem tér vissza, akit az alvilág elnyelt. Házába nem mehet soha többé vissza, és otthona nem látja soha viszont.

Jób 7,7–10

Hasonlóképpen a Prédikátor is megállapítja a megholtakról:

Soha többé nem lesz részük abban ami a nap alatt végbemegy.

Préd 9,6

Szent Pál apostol a Zsidóknak írt levelében így ír:

Amint az ember számára az a rendelkezés, hogy egyszer haljon meg, és utána ítéletben legyen része, úgy Krisztus is egyszer áldozta föl magát, hogy sokaknak bűnét elvegye.

Zsid 9,27–28

Az egyetlen földi élet után következő egyetlen ítéletről egyértelműen beszél Jézus az utolsó ítéletről szóló beszédeiben:

Mert elérkezik az óra amikor a sírokban mindnyájan meghallják az Isten Fia szavát, és előjönnek. Akik jót tettek, azért, hogy föltámadjanak az életre, akik gonoszat tettek, azért, hogy föltámadjanak a kárhozatra.

Jn 5,29

Amikor eljön dicsőségében az Emberfia minden angyalával, helyet foglal fönséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek, ő pedig külön választja őket egymástól, ahogy a pásztor különválasztja a juhokat a kosoktól. ... Ezek örök büntetésre mennek, az igazak meg örök életre.

Mt 25,31–46

Lukács evangéliumában a dúsgazdagról és a szegény Lázárról szóló példabeszédben is egyértelműen kiderül, hogy mind az üdvösség, mind a kárhozat végleges és megváltoztathatatlan, egyúttal a földi világtól elkülönített állapot. (Lk 16,19–31)

A Jézussal együtt elítélt két köztörvényes bűnözőre a karma tana szerint alacsonyabb létezési szinten való újraszületés várna, hogy megtisztuljanak. A bűnbánó és Jézusba való hitét megvalló haldokló jobb latort Jézus nem egy kedvezőbb pozícióban való ismételt földi megszületéssel jutalmazza, hanem:

Ezt válaszolta neki: Bizony mondom neked, még ma velem leszel a Paradicsomban.

Lk 23,43

Ugyanígy Pál apostol sem egy új reinkarnációs lehetőségben bizakodott, amikor szembenézett a közelgő halálos ítélettel:

Az én véretem ugyanis nemsokára kiontják áldozatul, eltávozásom ideje közel van. A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam. Készen vár az igazság győzelmi koszorúja, amelyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindenkinek, aki örömmel várja eljövételét.

2Tim 4,6–7

o o o

A mi korunk sem más, mint az apostolé, ma is hangzatos filozófiákat vagy látványos csodákat követelnek az emberek:

A zsidók csodajeleket kívánnak, a görögök bölcsességet követelnek, mi azonban a megfeszített Krisztust hirdetjük. Ő a zsidóknak ugyan botrány, a pogányoknak meg balgaság, a meghívottaknak azonban, akár zsidók, akár görögök: Krisztus Isten ereje, és Isten bölcsessége.

1Kor 1,22–24

Az apostolnak elég volt ez a bölcsesség. Hívó életét és reménységét így összegzi:

Érte mindent elvettem, sőt szemétnek tekintettem, csakhogy Krisztust elnyerhessem és hozzá tartozzam. Hiszen nem a törvény útján váltam igazzá, hanem a Jézus Krisztusba vetett hit révén. Isten ugyanis a hit által tett igazzá, hogy megismerjem őt és feltámadásának erejét, de a szenvedésben is vállaljam vele a közösséget. Így hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljussak a halálból való feltámadásra is.

Fil 3,8–11

Szent Pálnak elég volt Jézus Krisztus. Vajon nekünk is elég?

Tárgymutató

- afflictio animae, 2
agykontroll, 10
álbölcsességek, 6
álomfejtő, 8
asztrológia, 1, 2
ateizmus, 1
- búskomorság, 2
Babilon, 7, 8
bálvány, 5, 7
Barjézu, 9
beavatás, 10
Biblia
 [1Kir 11], 9
 [1Kor 1], 13
 [1Kor 2], 11
 [2Kir 17], 5
 [2Kir 21], 5
 [2Kir 23], 5
 [2Sám 11], 9
 [2Tim 4], 13
 [ApCsel 13], 10
 [ApCsel 15], 9
 [ApCsel 19], 9, 11
 [ApCsel 7], 9
 [ApCsel 8], 9, 10
 [Fil 3], 13
 [Iz 19], 7
 [Iz 2], 5
 [Iz 44], 8
 [Iz 47], 7
 [Iz 5], 6
 [Iz 8], 3
 [Jób 7], 12
 [Jer 27], 8
 [Jer 29], 8
 [Jn 5], 12
 [Kiv 22], 3
 [Kiv 7], 6
 [Kiv 8], 6
 [Lev 19], 3, 4
 [Lev 20], 4
 [Lk 16], 13
 [Lk 23], 11, 13
 [MTörv 12], 6
 [MTörv 13], 7
 [MTörv 18], 4
 [MTörv 28], 3
 [MTörv 29], 2
 [Mt 25], 12
 [Mt 26], 9
 [Préd 9], 12
 [Szám 20], 9
 [Ter 2], 2
 [Ter 3], 2
 [Ter 44], 9
 [Zsid 9], 12
 [Zsolt 119], 1
- bioenergia, 1
boszorkányság, 1, 4, 6
- confusio, 2
csillagjóslás, 4
csoda, 7, 11, 13
csodatevő képesség, 7
csüggedtség, 3
- depresszió, 3
dianetika, 10
- éjszaka, 2, 3
elmezavar, 3
elsötétedés, 2
ezoterika, 1, 2, 9
- félelem, 3
feltámadás, 12, 13
fényadók, 1
földönkívüliek, 1
Fülöp diakónus, 10
- gnosztikus eretnesség, 6
- Halak (csillagkép), 1
halál, 2
halottidézés, 3–5

halottlátó, 4
 hamis próféta, 7, 9
 hatalom, 2, 11
 Heródes, 11
 homály, 3
 homályállapot, 2
 horoszkóp, 1

 ima, 11
 inga, 1
 Isten
 személyes, 2
 szerető, 2
 ítélet, 12
 Izajás próféta, 3, 5, 8

 János apostol, 10
 Jeremiás próféta, 8
 Jézus neve, 11
 Ji Ching, 2
 jós, 1, 3, 5, 8
 jóslás, 5, 8
 Jozija, 5
 jövőmondás, 4–7
 Jung, J. C., 2

 keleti vallások, 1, 6
 kinyilatkoztatás, 2, 3, 8, 12

 lélek gyötrelme, 2
 lélekvándorlás, 1, 12

 mágia, 2
 mágus, 1, 10, 11
 Simon, 10
 Manassze, 5
 megtérés, 5, 9
 melancholia, 2
 „minden egy”, 1, 2
 monizmus, 1, 2
 Moody, R. A., 4, 8
 mortificatio, 2

 New Age, 1, 2, 6, 12
 nigredo, 2
 nox, 2

 Pál apostol, 9, 11–13

 parafenomén, 1, 6
 pénz, 10
 Péter apostol, 9, 10
 próféta, 5, 8
 hamis, 7, 9
 pszichés zavarok, 3
 pszichotikus állapot, 3
 putrefactio, 3

 reiki, 6, 10
 reinkarnáció, 12, 13
 rejtett dolgok, 2

 sámánizmus, 6
 separatio, 2
 Simon (mágus), 10
 solutio, 3
 sötétség, 2, 3, 6, 10
 spiritizmus, 1
 számmisztika, 1
 szellemidézés, 4, 7
 szellemvilág, 2
 barkácsolás, 2
 szétesettség, 2
 szinkretizmus, 1, 6

 Tabula Smaragdina, 2
 Tarot kártya, 2
 tenebrositas, 2
 törvény, 2, 5, 13
 transzcendentális meditáció, 10
 tudás, 2, 7
 jó és rossz tudása, 2
 tudás fája, 1
 tudat
 kitágult, 1
 kozmikus, 1
 tudatalatti
 hatalma, 1
 tükörnézés, 4, 8
 tűzönjárás, 1, 10

 új korszak, 1
 útkereső, 1
 üzleti szempontok, 10

 varázsige, 7, 11

varázslás, 2–5, 9

varázsló, 3, 6–10

varázsvessző, 1

veszélyek, 2

Vízöntő, 1

zavarkeltés, 11

zavartság, 2

Hivatkozások

- [1] *Kis Zsolozsma*
- [2] *A Biblia* (Szent István Társulat, Budapest, 1973., Ez a bibliai idézetek forrása. Az ettől való eltéréseket jelzem)
- [3] Hamvas Béla (ford.): *Tabula Smaragdina* (Életünk Könyvek, Szombathely, 1994.)
- [4] Carl Gustav Jung: *Az alkímiai konjunkció* (Kötet Kiadó, Nyíregyháza, 1994.)
- [5] *A Biblia* (Szent Jeromos Bibliatársulat, Budapest, 1995.)
- [6] Raymond A. Moody: *Kedves kísértetek* (I.P.C. könyvek, 1995.)
- [7] *Szent Biblia* (fordította Károli Gáspár)
- [8] *Újszövetségi Szentírás* (fordította Békés Gellért és Dalos Patrik, Róma, 1972.)